



Naujasis europinis bauhausas 2023 m. premijos

GAIRĖS PARAIŠKŲ TEIKĖJAMS

Pagal naujojo europinio bauhauso (NEB) iniciatyvą visi europiečiai raginami įsivaizduoti ir kartu kurti tvarią ir įtraukią ateitį – gražią mūsų akims, protams ir sieloms.

Tiesdamas tiltus tarp skirtingų visuomenės sluoksnių, persmelkdamas įvairias disciplinas ir remdamasis visų lygių dalyvavimu, naujasis europinis bauhausas įkvepia judėjimą, kuriuo siekiama palengvinti ir nukreipti mūsų visuomenių pertvarką remiantis trimis neatsiejamomis vertybėmis:

- **tvarumu** – nuo klimato srities tikslų iki žiediškumo, nulinės taršos ir biologinės įvairovės,
- **įtrauktimi** – nuo įvairovės puoselėjimo iki prieinamumo ir įperkamo užtikrinimo,
- **estetika ir žmonių potyrių kokybė**, grindžiamomis dizainu, teigiamomis emocijomis ir kultūrine nauda.

2020 m. pabaigoje Europos Komisija ėmėsi iniciatyvos, kuria siekiama suburti bendruomenes ir susieti Europos žaliąjį kursą su mūsų kasdieniu gyvenimu ir gyvenamosiomis erdvėmis.

2021 ir 2022 m. pirmieji du naujojo europinio bauhauso apdovanojimai parodė, kad vietos bendruomenės gali susitelkti ir rasti kūrybiškų sprendimų mūsų gyvenimui pagerinti. Pastaruosius dvejus metus premijomis buvo įvertinta kompetencija ir kūrybiškumas įgyvendinant naujojo europinio bauhauso iniciatyvą ir atkreiptas dėmesys į išskirtinius projektus, idėjas ir koncepcijas (iš viso gauta per 3 000 paraiškų), kurie paskatino toliau plėtoti šią iniciatyvą.

Kaip ir 2022 m., 2023 m. premijos bus teikiamos keturiose kategorijose, grindžiamose teminėmis pertvarkos kryptimis, kuriomis vadovaujamosi įgyvendinant naujojo europinio bauhauso iniciatyvą¹:

- **ryšio su gamta atkūrimo,**
- **bendrytės jausmo atgaivinimo,**
- **pirmumo vietoms ir žmonėms, kuriems to labiausiai reikia, ir**
- **ilgalaikės gyvavimo ciklu grindžiamos koncepcijos poreikio pramonės ekosistemoje.**

2023 m. premijų paraiškos bus priimamos ne tik iš ES valstybių narių, bet ir iš **Vakarų Balkanų**².

¹ Kategorijos atspindi Europos Komisijos [komunikate](#) dėl naujojo europinio bauhauso išdėstytą viziją, suformuluotą remiantis suinteresuotųjų subjektų indėliu, principu „iš apačios į viršų“ grindžiamame iniciatyvos kūrimo etape.

² Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Kosovo*, Šiaurės Makedonijos, Juodkalnijos ir Serbijos.

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

2023-ieji yra Europos įgūdžių metai. Atsižvelgiant į tai, 2023 m. papildomai bus teikiamos **švietimo ir mokymosi** teminės pakategorės premijos.

Visose paraiškose pavyzdingai turėtų atsispindėti naujojo europinio bauhauzo vertybių trikampis – tvarumas, įtrauktis ir estetika ar potyrių kokybė, o procesas turėtų būti grindžiamas vietos bendruomenių dalyvavimu ir vizija.

Kiekvienoje iš keturių konkurso kategorijų nustatytos trys lygiagrečios pakategorės:

- A pakategorė „**Naujojo europinio bauhauzo čempionai**“ bus skirta esamiems ir užbaigtiems projektams, kuriuose pasiekta aiškių teigiamų rezultatų;
- B pakategorė „**Kylančios naujojo europinio bauhauzo žvaigždės**“ bus skirta jaunųjų – ne vyresnių kaip 30 metų – talentų pateiktoms koncepcijoms. Koncepcijos gali būti skirtingų išvystymo etapų – nuo idėjų su aiškiu planu iki prototipo lygmens;
- C pakategorė „**Naujojo europinio bauhauzo švietimo čempionai**“ bus skirta iniciatyvoms, kuriose daugiausia dėmesio skiriama švietimui ir mokymuisi. Galima teikti tiek užbaigtus projektus, tiek minimalaus parengtumo lygio iniciatyvas.

Ekspertų komisija atrinks po vieną kiekvienos kategorijos ir kiekvienos pakategorės laureatą (iš viso 12 nugalėtojų). Dar vienas kiekvienos visų keturių kategorijų pakategorės laureatas bus išrinktas viešo balsavimo būdu (t. y. po viešo balsavimo iš viso bus įteiktos trys premijos). Naujojo europinio bauhauzo premija laureatams bus įteikta Europos Komisijos rengiamoje oficialioje ceremonijoje.

KETURIOS KATEGORIJOS



Ryšio su gamta atkūrimas

Mus domina įkvepiantys pavyzdžiai – gražūs, tvarūs ir įtraukūs projektai, kuriais žmonės ir bendruomenės priartinami prie gamtos, prisidedama prie natūralių ekosistemų atkūrimo ir užkertamas kelias biologinės įvairovės nykimui arba raginama persvarstyti savo santykį su gamta iš perspektyvos, orientuotos į gyvenimą, o ne vien į žmogų.

Pavyzdžiai gali būti susiję su fizine vietų pertvarka ir parodyti, kaip nauja, atnaujinta arba atkurta apstatytoji aplinka ir viešosios erdvės gali **prisidėti prie natūralių ekosistemų** (įskaitant dirvožemį ir vandens apytaką) ir **biologinės įvairovės apsaugos, atnaujinimo ir (arba) atkūrimo**. Svarbus fizinės transformacijos aspektas galėtų būti **gamtinių sprendimų ir medžiagų naudojimas**.

Transformacija taip pat turėtų skatinti socialinę įtrauktį, pavyzdžiui, įvertinant vietos įperkumą ir prieinamumą, įtraukiant tinkamumo visiems principus, vietos **aplinkos išsaugojimą ir atkūrimą** laikant bendra visos bendruomenės užduotimi, taip pat **žaliosiomis zonomis sujungiant** bendras ir kartu naudojamas atskirų rajonų erdves. Pertvarka turėtų gerinti bendruomenių potyrių kokybę, pavyzdžiui, atsižvelgiant į vietos kultūros tradicijas bei paveldą ir vietos poreikius, o C pakategorėje – į švietimo ir mokymosi poreikius bei tikslus.

Pavyzdžiai taip pat gali parodyti, kaip renginiai, veikla, procesai ir produktai **gali padėti pasijusti gamtos dalimi ir keisti požiūrį į gamtą**. Tai gali būti kaimynų ir vietos iniciatyvos, meninės iniciatyvos ir festivaliai ar kt.

C pakategorės pavyzdžiai gali būti švietimo ir mokymosi iniciatyvos, padedančios pasijusti gamtos dalimi arba keisti požiūrį į gamtą. C pakategorės pavyzdžiai gali būti ir naujos daugiadalykės mokymo programos, studijų programos, pedagoginė metodika, priemonių rinkiniai ir kt.

2



Bendrystės jausmo atgaivinimas

Mus domina įkvepiantys pavyzdžiai – gražūs, tvarūs ir įtraukūs projektai, kurie padedapatirti bendrystės jausmą, suteikti dvasią ar prasmę vietoms, bendruomenėms ar produktams ir kuriuose reiškiasi įvairovė.

Pavyzdžiai gali būti susiję su fizine vietų pertvarka ir parodyti, kaip nauja, atnaujinta, rekonstruota ar atkurta apstatyta aplinka gali **sietis su vietos istoriniu paveldu ir tradicijomis arba su šiuolaikinių demografinių realijų vietos ypatumais, kultūros ir meno dinamika ir gyvensena**. Jie taip pat gali parodyti, kaip atkūrimo procesai gali padėti **atgaivinti bendrystės jausmą arba formuoti į ateitį orientuotus bendruomenių užmojus vietos ar regionų lygmeniu**. Svarbus aspektas galėtų būti erdvių pritaikymas siekiant paskatinti teigiamus **mainus tarp kartų ir bendruomenių kūrimą**.

Pavyzdžiai taip pat gali būti susiję su kuriamais produktais, procesais ar verslo modeliais, **grindžiamais vietos kultūra, tradicijomis, praktine patirtimi, amatais ir šiuolaikine įvairove bei kūrybiškumu**. Tai gali būti mada, baldai ar interjero dizainas, taip pat maistas ar kiti mūsų kasdienio gyvenimo atributai, kurie suteikia bendrystės jausmą vietos mastu.

C pakategorės pavyzdžiai gali būti naujos daugiadalykės mokymo programos, studijų programos, pedagoginė metodika, priemonių rinkiniai ir kt. Be to, C pakategorėje vietos kultūra ir amatais taip pat gali būti remiamasi perduodant tradicines žinias, praktinę patirtį ir įgūdžius.

3



Pirmumas vietoms ir žmonėms, kuriems to labiausiai reikia

Mus domina įkvepiantys pavyzdžiai – gražūs, tvarūs ir įtraukūs projektai, padedantys patenkinti teritorijų, bendruomenių ir žmonių poreikius, kai jiems dėl ekonominių, socialinių ar fizinių ypatumų reikia ypatingo ir neatidėliotino dėmesio.

Pavyzdžiai gali būti susiję su teritorijų ir vietų, be kita ko, nedidelių kaimų, kaimo vietovių, mažėjančių miestų, apleistų miestų rajonų,

nebenaudojamų pramonės vietovių, pabėgėlių priėmimo vietų arba vietų, kurias siekiama padaryti prieinamas visiems, fizine pertvarka ir atkūrimu. Tai gali būti plataus užmojo **socialinio ir laikino būsto projektai**, taip pat **pastatų ir jų aplinkos pertvarkymas, atnaujinimas ir atkūrimas siekiant kovoti su segregacija ir izoliacija**. Pavyzdžiais taip pat gali būti siekiama patenkinti konkrečius pažeidžiamiausių grupių ir asmenų, pavyzdžiui, **bėgančių nuo ginkluoto konflikto ir tų, kuriems gresia atskirtis, skurdas arba benamystė**, poreikius.

Pavyzdžiai taip pat gali rodyti, kaip pažangiai taikant **tinkamumo visiems** principą apstatytai aplinkai pertvarkyti galima spręsti žmonėms su negalia kylančias prieinamumo problemas, taip pat palengvinti senėjimo našą.

Kiti pasiūlymai gali parodyti, kaip **bendruomenės paslaugos**, nauji būdai suburti įvairias bendruomenes (pvz., kelias kartas) ir (arba) sutelkti įvairias funkcijas (būsto, socialinės įtraukties ir kt.) gali padėti rasti **naujų sprendimų konkrečioms poreikiams patenkinti**. Pavyzdžiai taip pat gali būti nuosavybės ir verslo modeliai, pavyzdžiui, **kovos su spekuliacija sistemos, bendradarbiavimo modeliai arba poveikio investicijos**.

C pakategorėje žmonių, kuriems reikia ypatingo ir neatidėliotino dėmesio, poreikiai gali būti tenkinami su mokymu ir mokymusi susijusiais būdais. Pavyzdžiai taip pat gali parodyti, kaip mokymas ir mokymasis gali padėti suburti įvairias bendruomenes ir skirtingas kartas.

4



Žiedinės pramonės ekosistemos formavimas ir gyvavimo ciklu grindžiamos koncepcijos rėmimas

Mus domina įkvepiantys pavyzdžiai – gražūs, tvarūs ir įtraukūs projektai, padedantys pertvarkyti pramonės ekosistemas siekiant pereiti prie tvaresnės žiediškumo principu grindžiamos praktikos, atsižvelgiant į svarbius socialinius aspektus.

Pavyzdžiai gali būti susiję su konkrečių vertės grandinių elementų – nuo žaliavų gavybos iki atliekų perdirbimo – pertvarka įvairiose ekosistemose: **nuo statybos iki tekstilės ir gyvensenos sektorių** (baldų, dizaino ir kt.). Tinkami pavyzdžiai galėtų būti nauji procesai, naujos medžiagos, tvarūs **gamtiniai sprendimai ir produktai** arba nauji verslo modeliai, teikiantys aiškią naudą dėl tvarumo ir žiediškumo, taip pat gerinantys visų gyvenimo kokybę ir tinkami visiems. Čia turėtų būti atitinkamai įtraukti įperkamumo ir socialinės įtraukties aspektai.

Pavyzdžiais gali būti propaguojami nauji ekonominiai modeliai, ypač **socialinėje ir artumo ekonomikoje, taip pat poveikio investicijos**. Pavyzdžiai taip pat gali būti iniciatyvos, kuriomis pertvarkant pramonės ekosistemą arba procesus taip pat prisidėta prie bendro vietovės ar regiono socialinio ir ekonominio vystymosi. Be to, tai gali būti metodai, priemonės ar gairės, kurie palengvina įvairių rūšių prekių ir paslaugų žiediškumo (įsi)vertinimą.

C pakategorės pavyzdžiai taip pat gali būti projektai, susiję su reikiamomis žiniomis ir įgūdžiais, taip pat skirti susijusiems **mokymosi ir mokymo poreikiams patenkinti siekiant pertvarkyti pramonės ekosistemą, kad ji taptų tvaresnė ir žiediškesnė.**

PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

Paraiškos skirti naujojo europinio bauhauzo premiją turėtų būti teikiamos specialioje platformoje. Užbaigtus projektus (A pakategorės) arba koncepcijas (B pakategorės), taip pat C pakategorės švietimo ir mokymosi iniciatyvas reikėtų išsamiai aprašyti atitinkamoje paraiškos formoje.

Paraiškos formoje reikėtų išsamiai nurodyti, kaip projektas, koncepcija ar iniciatyva atitinka **tris naujojo europinio bauhauzo vertybes**. Joje taip pat turėtų būti nurodyti elementai, atspindintys **atitikties reikalavimams ir premijos skyrimo kriterijus**, kurie kiekvienoje pakategorėje šiek tiek skiriasi (žr. toliau).

Kiekvieną paraišką galima teikti tik vienoje kategorijoje ir vienoje pakategorėje. Kiekvienas paraiškos teikėjas gali teikti kelias paraiškas, jeigu jos susijusios su skirtingais projektais, koncepcijomis ar iniciatyvomis.

Paraiškų teikimo laikotarpis prasidės **gruodžio 6 d.** ir baigsis **sausio 31 d. 19:00 (Vidurio Europos laiku).**

Kol yra juodraščio būsenos, paraiškos gali būti keičiamos ir atnaujinamos. Teikdami paraišką nelaukite paskutinės minutės, kad išvengtumėte tokiu metu kylančių problemų, pvz., lėto puslapių įkėlimo, kurios yra galimos baigiantis paraiškų teikimo terminui. Vertinimo komitetas nagrinės tik iki oficialaus termino pateiktas paraiškas.

KAS SUDARO PREMIJĄ?

Kiekvienos kategorijos ir pakategorės laureatai (po vieną vertinimo komisijos atrinktą kiekvienoje kategorijoje ir pakategorėje ir po vieną balsuojant viešai atrinktą kiekvienoje pakategorėje, t. y. iš viso 15 laureatų) bus apdovanoti piniginiu prizu:

- **30 000 EUR** – Naujojo europinio bauhauzo čempionų ir Naujojo europinio bauhauzo švietimo čempionų premijų laureatai ir
- **15 000 EUR** – Kylančių naujojo europinio bauhauzo žvaigždžių premijos laureatai.

Kiekvienas premijos laureatas ne tik gaus piniginį prizą, bet ir galės pasinaudoti Komisijos teikiamu komunikacijos paketu (pvz., reklama Komisijos socialinės žiniasklaidos paskyroje ir interneto svetainėje, galimybe sukurti trumpą vaizdo įrašą ir parama projektams populiarinti).

ATITIKTIES REIKALAVIMAMS KRITERIJAI

Visi **paraiškos** skirti naujojo europinio bauhauzo premiją **teikėjai** turi atitikti toliau išdėstytus kriterijus.

1. Paraišką gali teikti ES gyventojai ir ne ES gyventojai, jeigu jų projektai įgyvendinami ES arba Vakarų Balkanuose.
2. Tam tikriems subjektams (pvz., subjektams, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 29 straipsnį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsnį³, ir subjektams, kuriems galioja Komisijos gairės Nr. 2013/C 205/05⁴), taikomos specialios taisyklės. Tokie subjektai negali dalyvauti jokių mastu.
3. Paraiškos teikėjas (-ai) turi būti:
 - a) A pakategorės – asmuo (-enys) arba organizacija (-os) (miestas ar regionas, rėmėjas, organizatorius), turintis (-ys) teisę atstovauti projektui;
 - b) B pakategorės – asmuo arba asmenų grupė, kuris (-ie) yra koncepcijos autorius (-iai). Visi šios pakategorės paraiškų teikėjai paskutinę kvietimo teikti paraiškas dieną turi būti ne vyresni kaip 30 metų. Paraišką gali teikti ir organizacija, jeigu visi tos organizacijos atstovai, dalyvaujantys kuriant atitinkamą koncepciją, yra jaunesni nei 30 metų;
 - c) C pakategorės – asmuo (-enys) arba organizacija (-os), kuris (-ie) yra iniciatyvos autorius (-iai) arba atstovas (-ai).
4. Paraiškos teikėjui neturėtų būti taikomas draudimas dalyvauti procedūroje dėl vienos ar kelių Finansinio reglamento 136 straipsnyje numatytų priešasčių⁵.
5. Ieškinio, susijusio su veikla, vykdoma pagal konkurso sąlygas, atveju atsako tik paraiškos teikėjas.
6. Turi būti nurodytas teisinio atstovo vardas ir pavardė.

Be to, visos **paraiškos** skirti naujojo europinio bauhauzo premiją turi atitikti toliau išdėstytus kriterijus.

7. Paraiška turi būti pateikta per internetinę platformą ne vėliau kaip 2023 m. sausio 31 d. 19:00:00 (Vidurio Europos laiku).
8. Paraiška turi būti parengta anglų kalba.
9. Dvigubas finansavimas griežtai draudžiamas, todėl ES premija (ES finansuojamu piniginiu prizu) jau apdovanotų projektų paraiškų konkursui teikti negalima.
10. Paraiškas dėl projektų, koncepcijų ar idėjų, kuriems jau buvo skirtas viešasis finansavimas, be kita ko, iš ES (pvz., dotacija), teikti galima, jeigu jie nebuvo apdovanoti pinigine ES premija.
11. Paraiškoje turi būti pateikta pagrindinė informacija apie darbą arba koncepciją ir jų autorius, taip pat:
 - a) A ir C pakategorių – bent šešios nuotraukos kartu su informacija apie jų autorių teises ir leidimu Europos Komisijai jas naudoti. Projektus ir iniciatyvas,

³Pažymėtina, kad oficialus sąrašas pateikiamas ES oficialiajame leidinyje, o iškilus konfliktui jo turinys yra viršesnis už [ES sankcijų žemėlapi](#).

⁴Komisijos gairės Nr. [2013/C 205/05](#) dėl Izraelio subjektų ir jų vykdomos veiklos po 1967 m. birželio mėn. Izraelio okupuotose teritorijose atitikties ES nuo 2014 m. finansuojamų dotacijų, premijų ir kitų finansavimo priemonių teikimo reikalavimams (OL C 205, 2013 7 19, p. 9–11).

⁵**136 straipsnis** ([L 2018193LT.01000101.xml](#) ([europa.eu](#))).

- kurių negalima perteikti nuotraukomis, galima pristatyti naudojant kitokią vaizdinę medžiagą (diagramas, brėžinius ir kt.);
- b) B pakategorės – bent viena koncepcijos nuotrauka arba vaizdinė medžiaga kartu su informacija apie jos autorių teises ir leidimu Europos Komisijai ją naudoti.
12. Turi būti užpildyta visa interneto svetainėje pateikta paraiškos forma; būtina tinkamai užpildyti visus privalomos informacijos laukelius. Kiekvienas paraiškos teikėjas turi pasirašyti prie paraiškos formos pridedamą pareiškimą apie privatumo apsaugą.
 13. Paraiškos teikėjai paraiškos formoje turi aiškiai nurodyti kategoriją ir pakategorę, į kurių premiją pretenduoja.
 14. To paties projekto, pavyzdžio, koncepcijos ar iniciatyvos teikti keliose kategorijose arba skirtingose pakategorėse negalima.
 15. Tas (tie) pats (-ys) paraiškos teikėjas (-ai) gali pateikti kelias paraiškas, tačiau tai turi būti skirtingos paraiškos (projektai, koncepcijos ar iniciatyvos) skirtingose kategorijose ar pakategorėse (žr. 13 punktą). Tos pačios paraiškos du kartus pateikti neleidžiama. Kelių su tuo pačiu projektu, koncepcija ar iniciatyva susijusių paraiškų teikti skirtingose kategorijose ar pakategorėse negalima.
 16. Visos paraiškos turi būti susijusios su konkrečia vieta ir (arba) teritorija, turėti aiškiai tikslinę grupę ir aiškiai apibrėžtą (-us) tikslą (-us).
 17. Visose pakategorėse netinkamais laikomi projektai, koncepcijos ir iniciatyvos, kurių negalima atkartoti kitomis aplinkybėmis. Galimybė atkartoti – galimybė įgyvendinti ar taikyti kitur, o ne vien kilmės vietoje.
 18. Paraiškos turi atitikti toliau išdėstytus parengtumo (įgyvendinimo pažangos) reikalavimus ir tai turi būti patvirtinta prie paraiškos formos pridedamais dokumentais.
 - a) A pakategorės projektai iki paraiškos teikimo dienos turi būti visiškai užbaigti. Visiškai užbaigtais laikomi projektai, kuriuose netrūksta jokių sudedamųjų dalių (fizinių ir (arba) materialių arba nematerialių). Procesai, įrankiai, verslo modeliai, metodai ir kt. iki paraiškos pateikimo dienos turi būti visiškai parengti. Šios pakategorės projektai turi būti įgyvendinti arba pritaikyti bent vienu konkrečiu atveju.
 - b) Į B pakategorės premiją pretenduojančios koncepcijos gali būti įvairiuose vystymo etapuose: nuo pradinių koncepcijų iki prototipo lygmens. Kartu turėtų būti pateiktas vystymo planas, kuriame būtų išdėstyti numatomi tolesni tos koncepcijos vystymo, populiarinimo ir (arba) įgyvendinimo veiksmai, ypač daug dėmesio skiriant po paraiškos pateikimo einantiems metams.
 - c) C pakategorės iniciatyvos gali būti užbaigtos arba įvairiuose vystymo etapuose, tačiau minimalus parengtumo lygis būtinas. Minimalų parengtumo lygį įrodo suinteresuotųjų subjektų ir (arba) projektų rengėjų įsipareigojimas praktiškai įgyvendinti koncepciją ir aiški metodika arba metodas.
 19. Paraiškoje turėtų būti pateikti kiekvieną pakategorę atitinkantys parengtumo lygio, rezultatų ir įgyvendinimo pažangos įrodymai, taip pat prie paraiškos pridedami atitinkami patvirtinamieji dokumentai.
 - a) A pakategorės paraiškoje reikėtų išsamiai nurodyti užbaigtų projektų rezultatus ir išdirbį, pvz., pateikti vertinimo ataskaitą, galutinę projekto ataskaitą, atitinkamus sertifikatus ir kt.

- b) B pakategorės paraiškoje reikėtų pateikti vystymo planą, kuriame būtų išsamiai išdėstyti numatomi tolesni koncepcijos vystymo ir įgyvendinimo veiksmai.
- c) C pakategorės paraiškoje reikėtų aprašyti metodiką arba metodą ir pademonstruoti įsipareigojimą praktiškai įgyvendinti projektą (iniciatyvos parengtumo lygį), pvz., pateikti laikotarpio vidurio ataskaitą, statybos leidimą, dotacijos susitarimą, paramos raštą, partnerystės susitarimą ir kt.

20. Reikalavimus atitinkančias paraiškas, pagal kurias jokiose ankstesnių naujojo europinio bauhauzo apdovanojimų pakategorėse ir kategorijose naujojo europinio bauhauzo premija nebuvo skirta, dėl to paties projekto, koncepcijos ar iniciatyvos galima teikti pakartotinai, jeigu jose atsižvelgiama į šiose paraiškų teikimo gairėse aprašytus taikytinus kriterijus.

Paaiškinimas dėl iniciatyvų, atitinkančių C pakategorės „Naujojo europinio bauhauzo švietimo čempionai“ reikalavimus

Kviečiame jus – ekspertus, mąstytojus, darytojus, kaimynus, ministrus, studentus, pedagogus ar tyrinėtojus – prisidėti aktyviai kuriant gražius, tvarius ir įtraukius projektus, kurie lemia, kaip mokymės ir mąstysime ateityje.

Reikalavimus atitinka **C pakategorės** projektai, grindžiami mokymosi ir švietimo vietų fizine ar nefizine pertvarka susiejant vietą su novatoriškais pedagoginiais metodais ir vietos bendruomene. Mus domina švietimo, mokymosi (formaliojo ir neformaliojo), mokymo, jaunimo ir žinių srityse vykdomų arba naujų projektų idėjos, kurios atspindi naujojo europinio bauhauzo vertybes (tvarumo, estetikos ir įtraukties) ir kuriomis siekiama pertvarkyti:

- **fizinę** švietimo ir žinių teikimo **vietą**,
- **mokymosi ar žinių įgijimo būdus** ir (arba) švietimo ir pedagogikos akcentus,
- **ryšius su vietos bendruomene** ir ne tik su ja,
- **naujų daugiadalykių mokymo programų** propagavimą ir kt.

Šis sąrašas nėra baigtinis.

Nors galiausiai siekiama derinti šiuos tris pertvarkos aspektus, pagal C pakategorę vystomi projektai turėtų būti bent minimalaus parengtumo lygio.

Minimalų parengtumo lygį patvirtina suinteresuotųjų subjektų ir (arba) projektų rengėjų įsipareigojimas praktiškai įgyvendinti iniciatyvą ir aiški metodika arba metodas.

Atitinkančiu C pakategorės reikalavimus laikomas ir formalusis, ir neformalusis švietimas bei mokymasis. Vadinasi, turėtų būti mokomasi sąmoningai, tačiau nebūtinai formalioje aplinkoje.

Su fizine vietų pertvarka susijusios iniciatyvos gali apimti švietimo ir mokymosi vietų, pavyzdžiui, mokyklų, vaikų darželių, aukštojo mokslo įstaigų, bibliotekų, žaidimų aikštelių, bendruomenės centrų ir kt., pertvarką.

PREMIJOS SKYRIMO KRITERIJAI

Galutinį surinktų taškų skaičiumi pagrįstą sąrašą ir atrinktus laureatus patvirtina vertinimo komitetas, kurio nariai yra Europos Komisijos atstovai, visapusiškai atsakingi už tinkamą konkurso vykdymą ir jo rezultatus.

Paraiškų kokybę vertins nepriklausomi išorės ekspertai, remdamiesi toliau nurodytais premijos skyrimo kriterijais. Už paraiškos kokybę daugiausia gali būti skiriama 100 taškų. Pagal kiekvieną kriterijų turi būti surinkta bent 50 proc. taškų. Į finalininkų sąrašą gali būti įtrauktos tik šiuos minimalius reikalavimus tenkinančios paraiškos.

Visų pakategorių (A, B ir C) premijos skyrimo kriterijai:

- a) pavyzdinis pobūdis atsižvelgiant į tris **pagrindines** naujojo europinio bauhauzo **vertybes (45 taškai iš 100)**:
 1. **tvarumą** (aplinkosaugos požiūriu, pavyzdžiui, apimant išsaugojimo, gyvavimo ciklu grindžiamos mąstysenos ir atkūrimo būdus),
 2. **įtrauktį** (įvairiais aspektais nuo prieinamumo ir įperkamumo visiems iki įtraukčių valdymo sistemų, tinkamumo visiems principų ar naujų visuomenės modelių),
 3. **estetiką ir žmonių potyrių kokybę** (remiantis dizainu ir emocijomis ir (arba) kultūrine nauda, pavyzdžiui, randant sąsajų su vietovės ypatybėmis, puoselėjant bendrystės jausmą per prasmingą patirtį arba įtraukiant naujas ilgalaikes kultūrinės ir socialines vertybes);
- b) pavyzdinis pobūdis atsižvelgiant į tris pagrindinius naujojo europinio bauhauzo **veikimo principus (30 taškų iš 100)**:
 1. **dalyvavimu grindžiamą procesą** (piliečių ir bendruomenių įsitraukimą rengiant ir įgyvendinant projektą),
 2. **įvairių lygių įsitraukimą** (suinteresuotųjų subjektų įvairovę),
 3. **tarpdalykį požiūrį** (žinių sričių įvairovę);
- c) **naujoviškumo aspektas**, palyginti su vyraujančia praktika **(10 taškų iš 100)**;
- d) didelės galimybės **pritaikyti ir atkartoti** skirtingomis aplinkybėmis (pvz., metodiką) **(5 taškai iš 100)**.

Konkrečių pakategorių premijos skyrimo kriterijai:

A pakategorės „Naujojo europinio bauhauzo čempionai“:

- e) įrodyti siūlomo projekto **rezultatai, išdirbis ar poveikis**, atsižvelgiant į jo tikslus ir su atitinkama kategorija susijusius lūkesčius. Taip pat atsižvelgiama į projekto naudą tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams. Tokios koncepcijos turėtų padėti vietos lygmeniu spręsti pasaulinius uždavinius **(10 taškų iš 100)**;

B pakategorės „Kylančios naujojo europinio bauhauzo žvaigždės“:

- e) **koncepcijos vystymo plano** aktualumas, kokybė ir pagrįstumas, ypatingą dėmesį skiriant metams po paraiškos pateikimo numatytiems veiksams. Plane turėtų būti nurodytas įgyvendinus koncepciją numatomų rezultatų ir naudos tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams mastas. Rezultatus ir naudą reikėtų nurodyti atsižvelgiant į koncepcijos tikslus ir su atitinkama kategorija susijusius lūkesčius. Tokios koncepcijos turėtų padėti vietos lygmeniu spręsti pasaulinius uždavinius **(10 taškų iš 100)**;

C pakategorės „Naujojo europinio bauhauzo švietimo čempionai“:

e) **iniciatyvos įgyvendinimo pažangos** mastas. Tai gali apimti jau įrodytus projekto rezultatus, išdirbį ar poveikį, atsižvelgiant į iniciatyvos tikslus ir su atitinkama kategorija susijusius lūkesčius. Tai gali apimti ir iniciatyvos vystymo planą, ypatingą dėmesį skiriant metais po paraiškos pateikimo numatytiems veiksams. Plane turėtų būti nurodytas numatomų projekto rezultatų ir naudos tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams mastas. Tokios iniciatyvos turėtų padėti vietos lygmeniu spręsti pasaulinius uždavinius. Be to, privalumu laikomas įrodytas iniciatyvos aktualumas plėtojant naujas kompetencijas, ypač Europos tvarumo kompetencijos programą⁶

(10 taškų iš 100).

Papildomi premijos skyrimo kriterijai

Tinkamai atsižvelgusi į paraiškų eiliškumą pagal pirmiau nurodytus premijos skyrimo kriterijus, galutinai atrinkdama laureatus (rekomenduodama, kuriuos finalininkus skelbti nugalėtojais) vertinimo komisija atsižvelgs į šiuos papildomus kriterijus:

- (i) geografinę įvairovę,
- (ii) paraiškų, susijusių su fizine apstatytos aplinkos pertvarka (investicijomis į infrastruktūrą) ir kitokia pertvarka (investicijomis į veiklą), pusiausvyrą,
- (iii) aplinkybių įvairovę (miesto ar kaimo vietovės, smulkus ar stambesnis mastas ir kt.).

Siekdama geografinės įvairovės, vertinimo komisija užtikrins, kad tarp visų kategorijų ir pakategorių laureatų, atsižvelgiant ir į viešo balsavimo rezultatus, nė vienai dalyvaujančiai ES valstybei narei ar Vakarų Balkanų šaliai partnerei nebūtų atstovaujama daugiau kaip du kartus.

ATRANKOS PROCESAS

Laureatų atranką organizuoja ir tikrina iš Komisijos atstovų sudarytas vertinimo komitetas. Komitetas užtikrins, kad būtų laikomasi taikomų taisyklių, be kita ko, susijusių su interesų konfliktu. Pats komitetas paraiškų nevertina.

Atranka bus vykdoma keliais etapais.

1. Atitikties reikalavimams patikra (numatoma 2023 m. vasario mėn.)

Vertinimo komitetas peržiūrės visas paraiškas ir įvertins jų atitiktį reikalavimams remdamasis toliau nurodytais kriterijais.

2. Kokybės vertinimas (numatomas 2023 m. kovo–balandžio mėn.)

Paraiškoms vertinti Komisijos tarnybos atrinks išorės ekspertus. Europos Komisija paskelbs kvietimą pareikšti susidomėjimą, kad rastų ekspertų, turinčių reikiamos kompetencijos, susijusios su naujuoju europiniu bauhauzu (subalansuotos įvairios kompetencijos tvarumo, įtraukties ir estetikos srityse), be kita ko, švietimo srityje. Taip

⁶<https://education.ec.europa.eu/lt/focus-topics/green-education/learning-for-the-green-transition>

pat bus atsižvelgiama į lyčių ir geografinę pusiausvyrą. Tokie ekspertai niekaip negali dalyvauti teikiant paraiškas dalyvauti naujojo europinio bauhauzo premijos konkurse.

Atrinkti ekspertai vertins paraiškas ir skirs taškus remdamiesi toliau nurodytais premijos skyrimo kriterijais. Kiekvieną reikalavimus atitinkančią paraišką vertins du skirtingi ekspertai.

Į finalininkų sąrašą bus įtraukta po tris geriausiai įvertintas kiekvienos kategorijos ir pakategorės paraiškas, t. y. finalininkų bus bent 36. Jeigu tarp 36 geriausių paraiškų nebus tam tikros ES valstybės narės arba Vakarų Balkanų šalies partnerės paraiškos, į finalininkų sąrašą bus įtrauktas geriausiai įvertintas, reikalavimus atitinkantis tos šalies projektas. Ši taisyklė taikoma, jeigu konkrečioje šalyje geriausiai įvertintas projektas atitinka visus tinkamumo kriterijus ir surinko minimalų kokybės taškų skaičių, t. y. bent 50 proc. taškų kiekvienoje premijos skyrimo kriterijų kategorijoje (žr. toliau).

3. Viešas balsavimas (numatomas 2023 m. gegužės mėn.)

Siekiant nustatyti kiekvienos pakategorės publikos laureatą, finalininkų paraiškos bus paskelbtos viešo balsavimo interneto svetainėje. Balsuoti galės visi norintys asmenys ir subjektai, turintys galiojantį e. pašto adresą. Balsavimas vyks naudojantis saugia internetine sistema. Kiekvienas balsuotojas bus paragintas balsuoti už dvi kiekvienos pakategorės paraiškas (iš viso už šešis finalininkų projektus). Premija bus skirta daugiausia balsų surinkusioms kiekvienos pakategorės paraiškoms.

4. Vertinimo komisijos vertinimas (numatomas 2023 m. gegužės mėn.)

Finalininkų paraiškas vertins galutinė ekspertų komisija, sudaryta iš devynių narių. Galutinės vertinimo komisijos ekspertai bus atrinkti siekiant užtikrinti subalansuotą kompetencijos įvairovę atsižvelgiant į tris naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos aspektus (tvarumą, įtrauktį ir estetiką), be kita ko, švietimo srityje. Taip pat bus atsižvelgiama į lyčių ir geografinę pusiausvyrą. Be to, nariai patvirtins, kad neturi interesų konfliktų, susijusių su bet kuria finalininkų paraiška.

Galutinė vertinimo komisija pateiks pasiūlymą dėl geriausių kiekvienos kategorijos ir pakategorės projektų, koncepcijų ir iniciatyvų, atsižvelgdama į paraiškų kokybę, taip pat į **papildomus kriterijus**, nurodytus prie pirmiau išdėstytų premijos skyrimo kriterijų.

Galutinė komisija veiks bendro sutarimo principu. Nuolat išsiskiriant nuomonėms, sprendimai gali būti priimti šešių ekspertų balsų dauguma.

5. Rezultatų nustatymas (numatomas 2023 m. gegužės–birželio mėn.)

Vertinimo komitetas pirmiausia patikrins, ar visas procesas vyko tvarkingai, peržiūrės viešo balsavimo rezultatus bei galutinės vertinimo komisijos pasiūlymą ir sudarys atrinktų nugalėtojų sąrašą (po vieną kiekvienoje pakategorėje ir kategorijoje ir tris publikos laureatus – iš viso 15 laureatų).

Kiekvienas laureatas premiją gali gauti tik kartą, t. y. per viešą balsavimą arba pagal vertinimo komisijos rekomendaciją. Jeigu bet kuris iš trijų publikos laureatų patenka į galutinės vertinimo komisijos siūlomą galutinį 12 geriausiai įvertintų paraiškų sąrašą, vietoj jų bus įtraukta antra geriausiai įvertinta tos pačios pakategorės ir kategorijos paraiška.

Europos Komisija atrinktiems laureatams premijas skirs remdamasi vertinimo komiteto rekomendacijomis.

Premijos teikimo atšaukimas

Komisija gali atšaukti konkursą arba nuspręsti neskirti bet kurios arba visų kategorijų premijos neprisiimdama įsipareigojimų atlyginti dalyvių nuostolius, jeigu: a) negauta nė vienos paraiškos, b) vertinimo komitetas negali išrinkti kiekvienos kategorijos ir pakategorės laureato, c) laureatai neatitinka reikalavimų arba jiems draudžiama dalyvauti konkurse.

Suteiktos premijos atšaukimas

Komisija gali atšaukti suteiktą premiją ir susigrąžinti visas išmokėtas sumas, jeigu sužino, kad: a) premija buvo gauta pateikus melagingą informaciją, sukčiaujant arba korupciniais būdais; b) laureatas neatitiko reikalavimų arba jam turėjo būti draudžiama dalyvauti konkurse; c) laureatas šiurkščiai pažeidė savo įsipareigojimus pagal pirmiau išdėstytas šio konkurso taisykles.